

Schuchardt 1928 – Schuchardt H. Hugo Schuchardt-Brevier. Ein Vademecum der allgemeinen Sprachwissenschaft, 2e éd., Halle (Saale), 1928.

Thomason et Kaufman 1988 – Thomason S. G., Kaufman T. Language Contact, Creolization and Genetic Linguistics. Berkeley, 1988.

Топоров et Трубачев 1962 – Топоров В. Н., Трубачев О. Н. Лингвистический анализ гидронимов верхнего Поднепровья. Москва, 1962.

Zinkevičius 1984 – Zinkevičius Z. Lietuvių kalbos istorija, t. I: Lietuvių kalbos kilmė. Vilnius: „Mokslas“, 1984.

Mažmožis XIII

Senas, iš ide. prokalbės paveldėtas yra žodis *dieveris* (FrnW 94) plačiai nagrinėtas ir nagrinėjamas indoeuropeistikoje. Kaip rodo LKA pirmojo tomo 118 žemėlapis ir jo komentarai, aštuoniasdešimt ir daugiau procentų jo vartotojų (pagal plotą) sako *dieveris* (3^a), o kiti *dieveris* (1), daug kur šalia ir *dieveris*. Galūninio kirčiavimo žodis yra daugiausia paplitęs mokslinėje literatūroje, jį vartoja mūsų teatras, radijas, taip yra teigęs vartoti 1948 m. „Lietuvių kalbos rašybos žodynas“, šitaip pirmuoju variantu teikė 1954 m. „Dabartinės lietuvių kalbos žodynas“. Deja, 1972 metais norma buvo pakeista, pripažintas tik *dieveris* (1). Visa tai yra smulkiai išnagrinėjęs prof. Z. Zinkevičius ir kvietęs bendrinėje kalboje laikytis senos, paveldėtos formos *dieveris* (3^a).

Deja, jo balsas užsispyrusių bendrinės kalbos tvarkytojų neišgirstas: „Lietuvių kalbos rašybos ir skyrybos“ naujojoje laidoje (1989 m.) jos autorės N. Sližienė ir A. Valeckienė (red. A. Sriubienė) vėl teikia tik *dieveris* (1) – p. 95. Taip pat *dieveris* (1) teikiamas ir A. Lyberio „Lietuvių – rusų kalbų žodyne“ (1989), p. 148 (red. A. Mankevičienė). Ką tu norima parodyti, nežinia. Baimę kelia ir tas faktas, kad pirmosios minimos knygos *dieveris* forma yra patvirtinta Lietuvių kalbos komisijos prie Lietuvos Mokslų Akademijos (kaip ir nebuvėlė *blīsti* = blīsti, p. 93, *gars-týčia* = garstyčià, p. 97, *komjaunimas* 1=3, p. 104, *nešlovė* 4=3, p. 109, *pavýdi* = pavýdi, p. 111, *prošāl* = prošál, p. 113, *esantýsis* = ėsantysis, p. 24, *kraũjuje* = kraujjè, p. 25 ir t. t.)

Tai didelis negerumas, klaidinęs ir klaidinsias ne vieną lietuvių kalbos tyrėją. Į prof. Z. Zinkevičiaus kvietimą liautis kraipyti kalbos faktus, visai neatsižvelgta.

Vytautas Vitkauskas